

Nuts & Bolts

Možná to zní jako fráze, ale skutečně platí, že nejkrásnější místa na potápění jsou ve světě také nejvzdálenější. Když si uvědomíte tuto skutečnost (a zároveň potřebu zajišťovat tam specializované služby zraněným potápěčům), pochopíte, jak náročnou roli musí DAN plnit jako váš spolehlivý partner pro případ nouze.

Již v roce 1999 jsme se přesvědčili, že jsme až příliš důvěřovali rekompresním komorám ve velmi vzdálených lokalitách. Požadavek, aby tato zařízení byla neustále plně funkční, dobře vybavená a rychle dostupná bylo téměř nemožné splnit, proto jsme museli najít způsob, jak tyto komory (a jejich obsluhu) podporovat a zajistit, aby se zde průběžně poskytovala standardní kvalita služeb.

Proto vydala International DAN (IDAN) Průvodce pro vyhodnocování rizik v rekompresních komorách, aby se lidem pracujícím v tomto specifickém oboru dostalo mezinárodně osvědčených rad a doporučení. V následujících dvanácti letech se pak v rámci programu Recompression Chamber Assistance and Partnership Program (RCAPP) provedla v mnoha komorách celá řada hodnocení na existující rizika. Mnohostranná spolupráce s těmito zařízeními nám umožnila stát se hnací silou prosazující potřebné změny. Výsledky zmíněných hodnocení přímo na místě prokázaly, že pouze několik málo zařízení považuje za nezbytné provádět systematická školení obslužného personálu na správné provozování komory, péči o zraněné potápěče uvnitř komory, základy potápěčské medicíny a technické dovednosti potřebné pro správnou údržbu.

V posledních osmi letech zveřejnil Alert Diver řadu článků o našich návštěvách, hodnoceních a asistenci v mnoha komorách, z nichž některé se nacházejí ve velmi vzdálených potápěčských destinacích, jako např. na Galapágách, v Papui Nové Guinei, na Zanzibaru, ale i na Azorských ostrovech. Cílem zlepšit současný stav je motivován i náš nejnovější projekt, který jsme nazvali programem "Nuts & Bolts" (tj. "Matice a šrouby"). Jedná se o školení na správnou údržbu komor ve vzdálených lokalitách, jehož pomocí se má zajistit, aby obslužný personál provozoval svá zařízení efektivně i bezpečně díky adekvátním technickým dovednostem a za použití vhodných nástrojů.

Celý kurz se skládá z 22 tématických okruhů zahrnujících všechny důležité aspekty provozu rekompresní komory - od dodávek kyslíku a analýzy zařízení až po kompresory, klimatizaci komory a protipožární systémy. Splnění kompletního programu zmíněného kurzu může trvat až pět dnů.

Když člověka napadne slovo údržba, vybaví se mu zpravidla nějaký složitý přístroj, např. kompresor, rozebraný do posledního šroubku a rozložený na podlaze opravárenské dílny! Údržba však málokdy znamená skutečnou opravu. Spíše tvrdíme (a učíme), že údržba znamená systematicky provádět pravidelné preventivní kontroly, testy a základní servisní úkony. Jestliže personál o zařízení pečuje předepsaným způsobem, většinou stačí vykonávat poměrně jednoduché postupy a tím se předejde drahým selháním, výpadkům a následným opravám.

Za další mentální překážku lze považovat mylné chápání role udržbáře. Pod tímto pojmem si lidé zpravidla představují šikovného a zručného technika. Naprostá většina motivovaných členů obslužného personálu se však může naučit provádět až 95% úkonů potřebných k hladkému provozu komory. Na složité práce a generální opravy se sice musí objednat profesionální servis, ale pokud je zařízení provozováno a udržováno přesně podle návodu od výrobce, lze takové zásahy "zvenčit" snadno dlouhodobě naplánovat do finančního rozpočtu i časového harmonogramu. Je to jako s údržbou auta: mezi naplánovanými návštěvami servisu musíme sledovat vlastně jen dostatek oleje v motoru. Pokud věnujeme pozornost základním věcem, jezdí auto spolehlivě a ekonomicky po dlouhou dobu.

Program "Nuts & Bolts" byl vypracován jako akce IDAN právě na základě těchto předpokladů. Jakmile jsme měli kurz připravený, začali jsme jej nabízet školicím střediskům, majitelům rekompresních zařízení, jejich udržbářům a dokonce i lékařům, a to v mezinárodním měřítku. Dva kurzy byly zorganizovány pro vyzkoušení a ověření funkčnosti celého školení: jeden v rekompresním zařízení na ostrově Utila v Karibiku, druhý ve významném Polském národním středisku pro hyperbarickou medicínu v baltském přístavním městě Gdyni.

Nyní je tento kurz hotový i ověřený a měl by se rozšířit do co možná největšího počtu rekompresních zařízení spolupracujících s DAN v rámci programu RCAPP. Věříme, že se tím výrazně zlepší dovednosti obslužného personálu a díky kvalitnější péči o samotné zařízení a o klienty budou lépe využity poměrně vysoké úvodní investice do rekompresních komor.